

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 25. október 2019
Tilvísun: 2019080275/50.12

Efni: Umsögn Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur um frumvarp til laga um breytingar á lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir - Viðaukar

Vísað er til draga að frumvarpi til breytingar á lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, sbr. mál nr. 243/2019 er sett var inn í samráðsgátt 4. október 2019. Á samráðsgátt er málið á vegum umhverfis- og auðlindaráðuneytis til umsagnar og tvö gögn meðfylgjandi, annars vegar drög að frumvarpi og hins vegar samburðarskjal með núgildandi lögum og breytingum sem lagðar eru til í frumvarpi. Ekki liggur fyrir hvenær fyrirhugað er að leggja frumvarpið fyrir þingið. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur hefur á fyrri stigum gefið umsögn um málið dags. 23. ágúst 2019 þar sem aðallega komu fram athugasemdir við viðauka III í gildandi lögum. Tekið hefur verið tillit til þeirra athugasemda að mestu. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) hefur á þessu stigi máls farið yfir þau gögn sem málinu fylgja og gerir eftirfarandi umsögn.

Óhjákvæmilegt er að skoða lagafrumvarpið í samhengi við drög að reglugerð um skráningarskyldan atvinnurekstur og þær breytingar sem boðaðar eru þar á starfsleyfis- og skráningarskyldu og hvaða starfsemi lagt er til að verði hvorki starfsleyfis- né skráningarskyld. Í ljós hefur komið á seinni stigum málsins að boðaðar breytingar munu hafa mikil áhrif á starfsumhverfi Heilbrigðiseftirlita sveitarfélaga (HES) sem gætu að óbreyttu haft alvarleg áhrif á öryggi almennings og umhverfis og gerir því HER verulegar athugasemdir við fyrirliggjandi frumvarpsdrög. HER lýsir yfir vonbrigðum og áhyggjum yfir staðhæfingum að fyrirliggjandi breytingar séu til þess fallnar að styðja við markmið laganna og fullyrðingum um einföldun fyrir atvinnulífið hvað þá almenning eins og haldið er fram í greinargerð með frumvarpinu. Það skal einnig tekið fram að boðuð breyting eykur, að mati HER, flækjustig eftirlitsaðila mikið og óvist er á þessu stigi hver kostnaðaráhrif af því verða fyrir atvinnulífið í landinu.

HER minnir á að þau fyrirtæki sem í dag falla undir starfsleyfi HES varða á einhvern hátt alla íbúa landsins á hverjum degi, s.s. skólar, sundlaugar, bifreiðaverkstæði o.fl. Því þarf að fara varlega í allar breytingar og hafa í forgrunni áhrif á almenning og umhverfi út frá hollustuháttum og vörnum gegn mengun. Enn liggur ekki fyrir kostnaðargreining vegna fyrirhugaðra breytinga. Nauðsynlegt er að hún liggi fyrir til að hægt sé að meta áhrifin út frá öllum áhrifaþáttum. HER bendir á þá skoðun heilbrigðisnefndar Reykjavíkur til margra ára að færa eigi aukin verkefni til HES og þar með sveitarfélagsins. Það er löngu tímabært að Umhverfisstofnun auk Matvælastofnun fái svigrúm til að sinna leiðbeininga og samræmingaskyldu sinni til HES og að mati HER ættu því verkefni er varða starfsleyfi og eftirlit að vera sem mest hjá HES.

HER styður fyllilega markmið um rafræna og einfaldari stjórnsýslu. Til að það verði að veruleika þarf hins vegar einföldunin að vera raunveruleg og án þess að kostnaður aukist. HER minnir á að þegar er til rafræn gátt á island.is og var sú vinna komin í gang gangvart HES þannig að hægt var að sækja um starfsleyfi rafrænt og það síðan sent viðkomandi HES. Að fyrirtæki geti skráð sig og sinnt sínum málum gagnvart HES s.s. skrá starfsemi þar sem mögulega verður um slíkt að ræða, sækja um leyfi og skila inn gögnum í þeirri gátt, án aðkomu milliliðar sem í þessu tilviki er Umhverfisstofnun gagnvart fyrirtækjum sem verða undir eftirliti HES, að óbreyttu ætti að vera lítið mál.

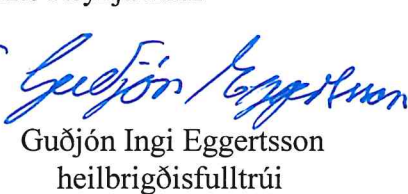
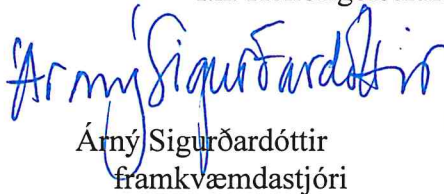
Í 2. kafla greinargerðar með frumvarpinu kemur fram að tilefni og nauðsyn lagasetningarinnar sé að laga misræmi milli viðauka hvað varðar tvítalningu starfsemi og verkaskiptingu milli Umhverfisstofnunar (UST) og HES og þannig eigi að auka skýrleika laganna. Að mati HER nær frumvarpið ekki þessu markmiði auk þess sem fyrirhugaðar breytingar geta haft viðtækar afleiðingar fyrir rekstur HES, almenning, atvinnulífið og umhverfið. Í samanburði HER á viðaukum lagafrumvarps og draga að skráningarreglugerð er mikil óvissa og óútskýrt hvernig þessar boðuðu breytingar eiga að styðja við markmið frumvarpsins.

Þær breytingar sem lagðar eru til á viðaukum laganna ganga að mati HER óskýrar á þessu stigi og er nauðsynlegt að fara í faglega undirbúningsvinnu áður en svo viðamiklar breytingar ná fram að ganga, m.a. til að ná fram markmiðum með breytingunum eins og kemur fram í greinargerð en HER tekur undir markmiðin sem slík. Í nýjum viðauka IV eru talin upp fyrirtæki sem eru starfsleyfis skyld hjá HES. Heiti fyrirtækjaflokka í viðaukanum eru ekki nógu lýsandi og gera ekki ráð fyrir nýrri starfsemi eða starfsemi sem ekki fellur beint að þessu flokkakerfi. Með því að fella út alla flokka sem taka til "annarrar sambærilegrar starfsemi" er búið að taka allan sveigjanleika úr viðaukunum. Samanburður við núgildandi viðauka IV og V í lögum leiðir í ljós að nokkuð er um breytingar á heitum á starfsemisflokkum sem m.a. draga úr svigrúmi til að finna starfsemi stað undir starfsemisflokkum í viðaukunum. Áður hefur komið fram hjá starfsmönnum UAR að sé starfsemi ekki að finna í viðaukum við löginn sé hún hvorki starfsleyfis né eftirlitsskyld. Hér er ekki ætlunin að vera með tæmandi lista yfir starfsemi sem bæta þarf við í tillögu að nýjum viðauka IV en frekar að benda á að listinn eins og hann lítur út er ekki fullnægjandi og þarfnast betri yfirferðar m.a. til að opna fyrir sveigjanleika til að mæta starfsemi eins og hún er í dag og ekki síst til framtíðar. Sem dæmi má nefna frístundamiðstöðvar og félagsmiðstöðvar sem ekki er að finna í tillögu að nýjum viðauka IV. Algerlega nauðsynlegt er að tryggja skýra aðkomu HES að slíkri starfsemi. Hana er ekki mögulegt að fella undir starfsleyfi grunnskóla í öllum tilfellum og því þarf að tiltaka starfsemina sérstaklega í viðaukanum. HER vill ennfremur benda á að boðaður gildistími reglugerðar um skráningar og frumvarps um nýjan viðauka fer ekki saman og munar þar 6. mánuðum. Það getur ekki annað en valdið ruglingi hjá rekstraraðilum og verður að gera kröfu um að gildistíminn fari saman þannig að allar breytingar gangi í gegn í á sama tíma.

Í ljósi alls ofangreinds leggur HER til að boðuðum breytingum í frumvarpi um breytingu á lögum um hollustuhætti og mengunarvarnir nr. 7/1998 og reglugerð um skráningarskylda atvinnustarfsemi verði frestað en viðauka III í lögum nr. 7/1998 verði breytt eins og boðað var í upphafi. Það er margt sem þarf að skoða betur s.s. áhættumat og greina skv. viðurkennum aðferðum þannig að haldbær gögn styðji ákvarðanatöku. Einnig þarf að fara í að því loknu viðamiklar kynningar til hagaðila. Þá er lagt til að breyting verði gerð á lögum samhliða, þannig að seta fulltrúa Samtaka atvinnulífsins í heilbrigðisnefndum verði felld niður en í staðinn komi fulltrúi sem þurfi að hafa heilbrigðis- eða umhverfismenntun.

HER áskilur sér rétt til að koma með frekar athugasemdir við þetta mál á síðari stigum þess.

Virðingarfyllst
f.h. Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur

Árný Sigurðardóttir
framkvæmdastjóri
Guðjón Ingi Eggertsson
heilbrigðisfulltrúi